

Torstai 28.10.2004 kello 10.00 - 10.55

Läsnä

pj.	Tuija Brax /vihr	
vpj.	Susanna Rahkonen /sd	
jäs.	Esko Ahonen /kesk	1—6 §, 7 § osittain
	Lasse Hautala /kesk	1—6 §, 7 § osittain
	Tatja Karvonen /kesk	
	Petri Neittaanmäki /kesk	
	Heli Paasio /sd	
	Lyly Rajala /kok	
	Jukka Roos /sd	1—6 §
	Tero Rönni /sd	
	Petri Salo /kok	5 ja 6 §, 7 § osittain
	Pertti Salovaara /kesk	1—6 §, 7 § osittain
	Minna Sirnö /vas	
	Timo Soini /ps	1—6 §, 7 § osittain
	Marja Tiura /kok	1—6 §, 7 § osittain
	Jan Vapaavuori /kok	1—6 §, 7 § osittain
sihteeri	Risto Eerola	valiokuntaneuvos

1 § *Nimenuuto*

Toimitettiin nimenuuto. Läsnä oli 15 jäsentä.

2 § *Päätösvaltaisuus*

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3 § *Valiokuntapaikkojen järjestely*

Merkittiin, että valiokuntapaikkojen järjestelyä varten ed. Kalliolle oli myönnetty vapautus lakivaliokunnan jäsenyydestä.

- 4 § *E 83/2004 vp Euroopan komission vihreästä kirjasta ilman vapaudenmenetystä toteutettavien esitutkintaan liittyvien valvontatoimien vastavuoroisesta tunnustamisesta.*

Jatkettu I käsittely

Todettiin, että valiokunnan kokouksessa 27.10.2004 olivat kuultavina:

- lainsäädäntöneuvos *Heli Vesaja*, oikeusministeriö
- poliisitarkastaja *Stefan Gerkman*, sisäasiainministeriö.

Todettiin asiantuntijakuuleminen päättyneeksi.

Merkittiin, että asiakirjoista ja asiantuntijakuulemisesta oli käynyt ilmi seuraavaa:

- Euroopan yhteisöjen komissio on 17 päivänä elokuuta 2004 antanut vihreän kirjan ilman vapaudenmenetystä toteutettavien esitutkintaan liittyvien valvontatoimien vastavuoroisesta tunnustamisesta. Kyseessä on keskustelu- ja kyselyasiakirja, jonka tarkoituksena on toimia pohjana mahdollisen säädösehdotuksen laatimiselle.
- Vihreä kirja liittyy rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroiseen tunnustamiseen. Sen mukaan henkilöiden vapaan liikkuvuuden kannalta on ongelmallista, että toisessa jäsenvaltiossa asuva henkilö määrätään helpommin tutkintavankeuteen kuin jäsenvaltion omat kansalaiset tai siellä pysyvästi oleskelevat henkilöt. Tämän vuoksi vihreässä kirjassa selvitetään mahdollisuutta, että tutkintavankeus voitaisiin näissä tapauksissa korvata valvontatoimella, joka pantaisiin täytäntöön epäillyn asuinvaltiossa. Vihreässä kirjassa tarkastellaan muun muassa valvontatoimien kohteena olevan henkilön mahdollisuutta siirtyä toiseen jäsenvaltioon, täytäntöönpanovaltion viranomaisten käytettävissä olevia kielitaytymisperusteita sekä tilanteita, joissa valvontatoimien kohteena oleva henkilö jättää noudattamatta valvontatoimeen liittyviä velvollisuuksiaan.
- Valtioneuvosto suhtautuu vihreässä kirjassa esitettyyn suunnitelmaan periaatteessa myönteisesti. Toisaalta se katsoo, että ilman riittäviä selvityksiä on vaikea todeta, miten merkittävä vihreässä kirjassa esitetty ongelma todellisuudessa on. Jos vihreässä kirjassa esitetyn kaltainen järjestelmä otetaan käyttöön, valtioneuvosto pitää tarkoituksenmukaisena, että sen piiriin sisällytetään myös sellaiset lievät rikokset, jotka eivät kuulu ns. eurooppalaisen pidätysmääräyksen soveltamisalaan. Valtioneuvoston mukaan on myös tärkeää, että valvontatoimet täytäntöönpanevalta valtiolla säilyy

oikeus päättää kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti niistä menettelyistä, joita tutkintavankeuden korvaavien toimien toteuttaminen edellyttää. Niin ikään valtioneuvoston mielestä on välttämätöntä, että mahdollisesti käyttöön otettava järjestelmä sisältää pakolliset kieltäytymisperusteet, joiden nojalla toinen jäsenvaltio voi torjua tutkintavankeutta korvaavien valvontatoimien toteuttamispyynnön. Nämä kieltäytymisperusteet voisivat valtioneuvoston kannan mukaan olla samat kuin ns. eurooppalaisen pidätysmääräyksen osalta on säädetty.

Yleiskeskustelussa todettiin, että lakivaliokunta pitää valtioneuvoston esittämiä kantoja perusteltuina.

Lisäksi lakivaliokunta toteaa, että vihreän kirjan perusteella on epäselvää, olisiko henkilön tutkintavankeuteen määränneen valtion (tuomioistuINVALTIO) joissakin tapauksissa pakko pyytää toista jäsenvaltiota ryhtymään tutkintavankeuden korvaaviin valvontatoimiin. Lakivaliokunta pitää tärkeänä, että tätä seikkaa jatkossa selvitetään ja että uuden järjestelmän pakollisuutta tai vapaaehtoisuutta harkittaessa myös tuomioistuINVALTION viranomaisien mahdollisuudet rikostutkinnan asianmukaiseen suorittamiseen otetaan riittävällä tavalla huomioon.

Päätettiin ilmoittaa suurelle valiokunnalle,

että lakivaliokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan ehdotettavan järjestelmän mahdollista pakollista soveltamista koskevin täydennyksin.

Asian käsittely todettiin päättyneeksi.

5 § **HE 81/2004 vp** laiksi rikoslain 17 luvun, kokoontumislain ja järjestysvalvojista annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Jatkettu I käsittely

Käsittelyn pohjaksi jaettiin korjattu mietintöluonnos, joka esiteltiin, *asiakirja A 5 §*.

Jatkettiin yleiskeskustelua ja päätettiin se.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä luonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Asian ensimmäinen käsittely todettiin päättyneeksi.

Päätettiin yksimielisesti pitää asian ensimmäistä käsittelyä myös asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely todettiin päättyneeksi ja asia valiokunnassa loppuun käsiteltyksi.

6 § HE 180/2004 vp laiksi oikeusapulain muuttamisesta

Jatkettu I käsittely

Käsittelyn pohjaksi otettiin apulaissihteerin laatima mietintöluonnos, joka esiteltiin, *asiakirja A 6 §*.

Käytiin yleiskeskustelu.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä luonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Asian ensimmäinen käsittely todettiin päättyneeksi.

Päätettiin yksimielisesti pitää asian ensimmäistä käsittelyä myös asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely todettiin päättyneeksi ja asia valiokunnassa loppuun käsiteltyksi.

7 § HE 186/2004 vp laiksi tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

I käsittely

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- lainsäädäntöneuvos *Markku Helin*, oikeusministeriö, *asiakirja A 7 §*
- lakimies *Anne Kumpula*, sosiaali- ja terveysministeriö, *asiakirja B 7 §*
- toimistopäällikkö *Outi Arponen*, Helsingin kaupungin sosiaalivirasto, *asiakirja C 7 §*.

Merkittiin, että asiantuntijoita kuultaessa kokous menetti päätösvaltaisuutensa.

Asian käsittely keskeytettiin.

PÖYTÄKIRJA 77/2004 vp

8 § *Seuraava kokous*

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 16.11.2004 klo 10.15.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Risto Eerola
valiokuntaneuvos